

att så der vara olycklig en och annan stund, känna förtviflan i hjertat, stödjade hufvudet i handen, låta lockarne behagligt falla öfver denna och den ena tåren efter den andra tillra utför kinden – allt under tyst förhoppning, att ett par menniskeögon i hast kunde blifva litet klarsyntare och skåda genom de fastaste väggar. Men det händer gunås stundom äfven en man, att han låter svagheten råda och önskar, hoppas, harmas och förtviflar om framtiden. Skilnaden är blott den, att han i sitt sinne blyges öfver sin svaghet. Men detta plär intet bota. Sådant var äfven förhållandet med berättelsens hjelte, och detta varade öfver hela följande dagen och öfver dess afton, som förflöt under vexlande beslut att besöka och icke besöka marknadsbalen, återse och icke återse henne, tills tiden för ett val mellan båda var förflyuten. Ingen under, att Augusta förgäfvades väntade få se honom inträda. Med tungt hjerta somnade hon; med tungt hjerta vakade han.

10

Tredje dagen var en den vackraste vinterdag med ringa köld och litet sol på fästet. Augusta var helt blek, då kära pappa efter att hafva instufvat allt marknadsgods i slädan äfven inbäddade dottren rara till afresa. Förstulet blickade hon under färden genom staden omkring sig; men den, hennes blickar sökte, skickade intet blidt öde henne till möte. Det bar raskt af på det goda föret, och snart hade far och dotter lemnat den oroliga staden. Att dock oron följde Augusta till det förut lugna hemmet, förefaller troligt nog.

20

Troligt – ty all upplysning om denna högst romantiska historias vidare utveckling saknas. Så vidt berättaren känner, hafva de båda unga sedan sist icke återsett hvarandra. Under sådane förhållanden är det också högst osäkert, huruvida den tända gnistan uppflamat till en flaksande låga. Vattnet motas, som man säger, lättare än i bäcken än i strömmen. Och att tillämpa denna vishetsregel på förevarande berättelse måste anses för högsta klokhet. Ty hade den en gång tagit rätt fart, så vet ingen, hvar och när den kunnat stanna.

30

38 RESOR FÖR FINSK SPRÅKFORSKNING.

Saima n:o 4 29. I 1846

Ett bref från M. Castrén, hvarur några utdrag meddelas, dateradt »Narym d. 10 November,» har anländt hit i början af denna månad. Det innehåller om Castréns verksamhet följande:

40

»Jag har sedan sommaren äflats med ej mindre än fem särskilda dialekter af Samojediskan och Ostiakiskan. Öfver sistnämnda språk har jag allaredan skrivit en liten Grammatik, hvilken B. nu som bäst öfversätter till Latinet. Sjelf är jag sysselsatt med en vidsträckt och högst egen dialekt af Samojediskan, hvilken hittills blifvit förvexlad med Ostiakiskan. Denna dialekt fortgår i flera brytningar ifrån den Tobolska gränsen i norr långsmed öfra Ob och dess bifloder ända till nejden af Tomsk i söder. Måhända möter mig samma dialekt ännu någonstades i det Jeniseiska guvernementet. Klaproths tabeller gifva anledning till en sådan förmodan. För att vara konsekvent borde jag väl fortsätta mina undersökningar öfver denna dialekt i den engång tagna riktningen ända till Tomsk, men emedan jag framdeles måste återvända till sistnämnda ort, och vintertiden vida bättre kan användas vid Jeniseifloden, ernar jag med första sipra min kosa till Jeniseiska eller Krasnojarska guvernementet. Såsom du vet, råder i detta guvernement en ovanlig folk och språkförbistring. Här skulle

50

en filolog hafva arbete för sin hela lifslängd; men för att inom utsatt tid hinna fullända mitt vidsträckta uppdrag, bör jag inom utgången af nästa år vara im Reinen med åtminstone norra delen af guvernementet eller den landsträcka, som ligger å ömse sidor af Jeniseifloden mellan Ishafvet i norr och staden Jeniseisk i söder. Jag har för afsigt att derefter draga mig åt trakterna af Krasnojarsk, Irkutsk och Tomsk, för att undersöka Karagasfiskan, Koibaliskan och andra Samojediska språkfragmenter i det södra Sibirien. Här kommer jag äfven i beröring med Mongoler och Turkar eller Tatarer, hvilka ligga 10 mig synnerligen om hjertat, emedan jag önskade ådagalägga förvandtskapen mellan deras samt de Finska och Samojediska språken. Att en sådan förvandtskap verkligen existerar, derom kan intet tvifvel ega rum; men för att tillfredsställande kunna utreda detta förhållande fordras naturligtvis både möda och tid. Sannolikt hinner icke jag under hela mitt lif utföra detta verk; men för att icke söndersplittras och bortblandas i detta virrvarr anser jag mig behöfva ett fast mål för min verksamhet. Och ju större mål 20 människan föresätter sig, desto ifrigare sträfvar hon att nå detsamma. Jag litar visserligen icke mycket på mina krafter, men jag arbetar likväl tryggt för mitt mål; ty jag vet, att saken måste fram. Till en evinnerlig nesa för oss skola Tyskarne innan kort uppodla vår språkklass och behandla den på samma komparativa vis som sin egen eller den Indogermaniska. Till min glädje och förvåning har jag nyligen läsit, att Gabelenz redan lofvat en komparativ Grammatik öfver de Finska och Tatariska språken. Äfven i Ryssland omfattas saken med stort intresse, och Lucien Buonaparte arbetar i Frankrike för den samma. Det är blott i Finland, som saken ännu betraktas med misstroende; sådan är vår art. Vare härmed ingalunda sagdt, att min person ej vederfarits mera såkallad rättvisa, än jag förtjenat eller 30 någonsin kommer att förtjena, men att sjelfva saken med köld och likgiltighet anses.» — — —

För ett bevis på detta sistnämnda förhållande räknar C. med skäl de svårigheter, han haft vid att vinna ett biträde för sina arbeten. Hans nuvarande följeslagare Herr Bergstadi är äfven sinnad att i vår eller sommar återvända från Sibirien och begifva sig till Kasan, hvarest B. hoppas, i kretsen af dervarande Finnar, kunna öfvervinna den hem-sjuka, som nu lärer plåga honom. Detta är högligen att beklaga, ehuru väl man gerna medger, att det fordras härdadt mod att bära de mödor och försakelser, hvilka irrfärder sådane som Castréns göra 40 nödvändiga. Säkert skulle dock C. icke länge blifva utan en deltagare i sina mödor, om blott de förkunskaper vore allmännare, hvilka erfordras för ett verksammare deltagande i hans arbeten. Men äfven nu bör man hoppas, att mången ung landsman skall eftersträfva äran och det goda medvetandet af, att hafva delat sträfvanden, för vetenskapen och fäderneslandet så betydelsefulla som Castréns.

Castréns adress är till vidare: »*Енисейск'ь (Красноярской Губерния.)*»

Studenten *Europaëus*, hvilken under sommarens lopp bereste Karelska gränstrakterna och ur folkets mun samlade en mängd hittills otryckta sånger och sagor, deribland äfven åtskilliga varianter till Kalevala dikten, har nu i samma ändamål företagit en ny resa till Olonetska och Archangelska guvernementerna i Ryssland. Han har af Finska Litter. Sällskapet för dessa sina resor mottagit ett understöd af 110 R.} Silfver. För att förstå, huru med så ringa medel något kan uträttas, bör man 50

veta, på hvad sätt en sådan man reser. Resan sker nemligen till fot. Kostnaderna för sitt underhåll betäcker vandraren med försäljning till almogen af svafvel, nålar och åtskillig husmedicin, hvilket allt han medför i sin rensel. Så utgjorde omkostnaden för Europæi sednaste resa under fyra månaders tid ungefär 70 Rubel B. A. Tänker man sig en ung man om tjugo år, späd till kroppsbyggnaden som en femtonårig yngling, dock redan något böjd af tidiga och ansträngda studier, på sina skidor vandrande öfver ödemarkernas snö och sökande icke hvila, utan arbete under halfvilda stammars tält eller bräckliga takåsar, så har man en bild af det »moderna Suomi,» något afvikande från den målning Svenska dagbladsskrifvare behagat göra af detta »parfymerade slägte.» 10

En annan landsman Magister *H. Kellgren* står äfven i begrepp att företaga en resa, mindre mödosam väl, men icke mindre föranledd af kärlek för fosterlandets språk och, som man har rätt att hoppas, till icke mindre båtнад för dess uppodling. Hr K. afser nemligen att begagna det förslag, Professor *H. Brockhaus* i Leipzig framställt i bref till Lönnrot, och hvarom blifvit nämndt i detta blad N:o 41 förlidne årgång. Han beger sig derföre till Tyskland, och torde hans första arbete derstädes blifva att i samråd med Prof. Brockhaus utgifva en tysk öfversättning af *Kalevala* med nödiga linguistiska och historiska kommentarier för diktens uppfattning af utländningar. En på Tyska utgifven *Finsk Grammatik* vore utan tvifvel ett gagneligt förarbete, och man torde äfven få hoppas på en sådan frukt of K:s verksamhet i utlandet. 20

Då också Lönnrot lärar beslutit att i Tyskland och äfven med Tysk tolkning utgifva sitt *Finska Lexikon* samt att för detta ändamål efter ett år begifva sig till nämnde land, så kan dock, om man derjemte ihågkommer *Castréns Syrjänska*, och snart färdigtryckta *Tscheremisiska Grammatik* samt hans öfriga arbeten, sägas, att *Finnarne* sjelfve verka något för att göra sitt språk och sin litteratur kända af utländningen. 30

Det lider intet tvifvel, att ju *Kellgren* af de rika tillgången, landets Universitet för sådant ändamål eger, skall erhålla ett lämpligt reseunderstöd. Ett sådant användes då för den enda vetenskap, hvari Finland för närvarande kan hoppas ett varaktigt erkännande inom vetenskapens verld. Det bereder också på samma gång för Universitetet ett nytt studium, hvarförutan detsamma icke kan höja sig till samtids språkforskning. Ty Hr *Kellgren* är sinnad under Prof. Brockhaus ledning fortsätta de studier i Sanskrit, med hvilka han under den celebra *Boeck's* redan gjort en god början. Och ehuru Universitetet länge egt en man, som känner Sanskritlitteraturen, har dock den komparativa språkforskningen ända hittills varit för ungdomens studier fremmande. 40

39 HURU KAN FRAMTIDEN HÅLLAS VARM.

Saima n:o 5 5.II 1846

50

En säker erfarenhet lärer, att ved är en nyttig vara isynnerhet vintertiden. Troligt är, att också våra *Finska bönder* redan kommit till denna erfarenhet. Men man tror dem dock hafva en synnerlig fallenhet att förstöra skogen och lemna sina efterkommande utan ämne ens till